

Szczecin 17.10.2019

Prezes Bożenna Chlabicz
Zarząd Fundacji Zapobieganie
Wypadkom Drogowym
e-mail: biuro@szie.org.pl

Szanowna Pani Prezes,

w odpowiedzi na prośbę o konsultację zagadnień dotyczących projektu Ustawy w sprawie powołania Samorządu Zawodowego Instruktorów i Egzaminatorów przesyłam niniejsze stanowisko Zarządu Fundacji Rzecznik Praw Kursanta, jednocześnie zastrzegając, iż niniejsze stanowisko jest wyłącznie odniesieniem do podanych kwestii, stanowiących wybiórczo niektóre obszary koncepcji SZIE i nie może być traktowane jako konsultacja ani tym bardziej rekomendacja Projektu Ustawy o Samorządzie Zawodowym Instruktorów i Egzaminatorów, zważywszy, że jako taki nie jest znany publicznie, gdyż jedyny opublikowany projekt powstał w dniu 25 lipca 2019, czyli o dziwo, na dzień przed pierwszym spotkaniem Komitetu Redakcyjnego (czyli podmiotu, który ten projekt ma dopiero zredagować), po czym wg deklaracji przedstawicieli tegoż komitetu, prace nad tym projektem są stale prowadzone. Niestety są one tajne i nie ma możliwości zapoznania się ich postępowaniem, zatem nie sposób mówić, iż w ogóle może nastąpić jakakolwiek konsultacja społeczna aktu, którego treść nie jest opublikowana przez Komitet Redakcyjny.

W szczerzej jednak trosce o przyszłość powstającego podmiotu, którego idea sama w sobie, przy rozsądnej organizacji, może być słusznym, choć jednym z wielu narzędziem poprawy jakości szkolenia kierowców w Polsce przesyłam niniejsze stanowisko, w odniesieniu do poszczególnych zagadnień skierowanych do konsultacji:

Ad.1

Samorząd instruktorów i egzaminatorów - razem czy oddzielnie?

Ideą SZIE było i pozostać powinno między innymi ujednoczenie procedur interpretacji aktów prawnych dotyczących:

1. ruchu drogowego, co zapewnić ma jednolite postrzeganie przepisów przez instruktorów, egzaminatorów i wreszcie – co najważniejsze – społeczeństwo.
2. Przebiegu egzaminów na prawo jazdy, a zatem i procesu przygotowania do tych egzaminów

W myśl konstrukcji dzisiejszego systemu szkolenia kierowców w Polsce, kompetencje zawodowe egzaminatorów prawa jazdy są jedynie składową kompetencji właściwych dla instruktorów nauki jazdy, co plasuje grupę zawodową egzaminatorów niejako wewnątrz zbioru instruktorów. Podobnie sprawa się ma w zakresie instruktorów techniki jazdy, których wiedzę i umiejętności powinien posiadać również instruktor nauki jazdy. Z przyczyn przez nas niezrozumiałych w Polsce funkcjonuje formalny podział tych trzech zawodów, który nie ma merytorycznego

uzasadnienia. Instruktorzy nauki jazdy muszą potrafić przeprowadzać egzaminy państwowe a także prowadzić szkolenie kandydatów na kierowców zgodnie z zasadami prawidłowej techniki jazdy.

Mając powyższe na uwadze tworzenie niezależnych samorządów przeczy logice oraz celowi określonymu w ppkt.1

Ad. 2

Efektywność samorządu i koszty – jaka struktura?

Mała liczba członków potencjalnego samorządu wynosząca nie więcej niż 25 000 osób, w wielu przypadkach powiązanych zależnościami konkurencyjnego rynku nie pozwala sądzić, iż zaproponowany w pierwszej wersji projektu ustawy kształt jest w ogóle wykonalny. Tworzenie struktur terenowych, ze względu na konkurencję rynkową w zasadzie wyklucza prawidłowe funkcjonowanie lokalnych struktur. Należy zatem posłużyć się innym modelem, sprawdzonym już w tego rodzaju organizacjach stanowiącym załącznik do niniejszego stanowiska. Model ten zapewnia obiektywny i demokratyczny kształt oraz funkcjonowanie samorządu.

Zwracamy uwagę, iż wszelkie wybory personalne podczas Zjazdu SZIE muszą być realizowane w formie głosowania tajnego.

UWAGA: Dla zapewnienia dostępności do pełnienia mandatu każdemu członkowi SZIE konieczne jest wprowadzenie zasady, iż siedzibą biura SZIE jest miejscowość wybrana przez Przewodniczącego. Ze względu na dużą liczbę obowiązków osoba pełniąca ten mandat będzie musiała niemal każdego dnia przebywać w miejscu stanowiącym biuro, pozwalającym na przechowywanie podstawowej dokumentacji i realizację działań. Ulokowanie takiego miejsca na stałe w Warszawie wyklucza kandydowanie na to stanowisko osobom, które pochodzą z innych, oddalonych miejscowości, często prowadzą swój ośrodek szkolenia, a przede wszystkim życie osobiste. Nie wydaje się możliwe a z ekonomicznego punktu widzenia jest nierozsądne, aby wynajmować takiej osobie mieszkanie w Warszawie a tym bardziej oczekiwać tak dużej zmiany w życiu osobistym - chyba, że ustalone zostanie wystarczająco wysokie wynagrodzenie za pełnienie funkcji. O wiele rozsądniejszym jest zalokowanie biura SZIE w miejscowości zamieszkania Przewodniczącego. W dzisiejszych czasach komunikacja elektroniczna pozwala na wykonywanie obowiązków z wielu miejsc na ziemi a w razie potrzeby osobistego spotkania Przewodniczący może na zasadach delegacji udać się do podmiotu, również zanoć w hotelu itd.

Ad.3

Jak zapewnić demokratyczne wybory? Jak to zapisać w ustawie/rozporządzeniu?

W obecnym stanie technologii wybory Zjazdu SZIE powinny być realizowane drogą elektroniczną. Można zakupić taką usługę w komercyjnej firmie bez problemu. Należy przygotować płaszczyznę

informacji o kandydatach (stronę www, na której wszyscy kandydaci mogą zamieszczać swoje własne informacje wyborcze). Bierne i czynne prawo wyborcze na wszystkie stanowiska musi być dostępne każdemu członkowi SZIE i tylko członkowi, który przedstawi listę poparcie zawierającą min. 35 głosów innych członków SZIE. Na obszary działalności SZIE nie mają wpływu żadne istotne aspekty geografii czy gospodarki regionalnej, dlatego trudno tu mówić o reprezentowaniu środowiska lokalnego, szczególnie, że patrząc na wielkość proponowanych regionów (zgodnie z zasadami wyborów do senatu) członkowie w tych regionach albo w większości zupełnie się nie znają, nie mają wspólnego interesu lokalnego, albo zwyczajnie konkurują. Nadrzędnym celem istnienia samorządu zawodowego nie są działania w aspektach związanych z osobnymi regionami rozdzielnie czy w sposób indywidualny a wręcz odwrotnie – w sposób ujednolicony. Dlatego na członków Rady Samorządu jako organu uchwałodawczego głosowanie powinno być ogólnopolskie a nie regionalne jak w przypadku kandydatów do Senatu RP. Liczyć się powinna „jakość” kandydata, jego program, aktywność i doświadczenie a nie miejsce zamieszkania.

4. Jak zapewnić równowagę zawodów?

Jak w pkt.1

5.

Czy i jak zapisać w projekcie ustawy pieczę SZIE nad prestiżem, reputacją?

Wprowadzić jasny Kodeks Etyki, zawierający wszystkie możliwe zachowania nieliczące z godnością członka SZIE oraz wraz z nim adekwatne formy dyscyplinarne – byle były rozsądne i zgodne z duchem prawa prezentowanym w krajowym systemie sędziowskim. Pomysł zawarty w zaprezentowanym projekcie ustawy, jakoby czas zatarcia kary wynosił 15 lat budzi obawy, co do motywacji osób tworzących ten projekt, zważywszy, że okresy zatarcia w analogicznych aktach prawnych są znacząco niższe. Choćby w Karcie Nauczyciela, kary ulegają zatarciu po 3 latach a najcięższa polegająca na zwolnieniu z pracy z zakazem zatrudnienia przez 3 lata ulega zatarciu po 6 latach od dnia ukarania.

Warto posłużyć się przykładem Karty Nauczyciela, jako wzorca w tym obszarze tworzenia projektu Ustawy, ze względu na bezspornie wspólne cechy zawodów nauczyciela oraz instruktora i egzaminatora.

6.

Kodeks etyki zawodowej - jeden czy dwa?

Oczywiście jeden – uzasadnienie w pkt.1

7.

Jakie mają być kompetencje SZIE w kwestii kwalifikacji zawodowych – odrębność komisji kwalifikacyjnych zawodów instruktora i egzaminatora?

Kompetencje zawodowe do wykonywania obowiązków na poszczególnych stanowiskach, powinny być doprecyzowane zgodnie z systemem Europejskich Ram Kwalifikacji i Krajowej Ramy Kwalifikacji. Powstały samorząd winien opisać stanowiska, a wraz z nim ścieżkę kariery czyli wykaz możliwych form rozwoju osobistego i zawodowego pozwalających na wykonywanie obowiązków na poszczególnych stanowiskach, w szczególności wdrożyć hierarchię zawodową instruktorów. Kwalifikacje powinno być można podnosić poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach, których programy powinien tworzyć SZIE (kursy „starszego” instruktora, szkolenie dla kierowników OSK, kursy metodyczne itp.) a realizować je powinny certyfikowane podmioty szkoleniowe. Rozwój zawodowy instruktorów i egzaminatorów powinien być realizowany również poprzez nabywanie kompetencji w poza branżowych placówkach edukacji i szkolnictwa wyższego.

Na wyżej postawione przez Panią Prezes pytanie o odrębność komisji, nie sposób odpowiedzieć, jeżeli nie określono kompetencyjnego zakresu obowiązków komisji, jednak:

Komisja powinna być jedna (uzasadnienie w pkt.1), bo jej funkcjonowanie opierać się powinno na jasnym regulaminie, co wyklucza konieczność posiadania zróżnicowanej wiedzy specjalnej gdyż członkami takiej komisji powinny być osoby posiadające doświadczenie zarówno w obszarze szkolenia INJ, ITJ oraz Egzaminatorów ale również pedagogiki, andragogiki, psychologii transportu, języka i prawa a także obszaru związanego z niepełnosprawnością. Jej zadaniem winno być stworzenie programu szkolenia kandydatów na instruktorów i egzaminatorów, programu egzaminów zawodowych i regulaminu ich realizacji.

Komisja w drodze konkursu powinna powołać zespoły egzaminacyjne i realizować egzaminy zgodnie z przyjętymi zasadami.

Listy ewidencji instruktorów i egzaminatorów powinny być prowadzone centralnie, na potwierdzenie czego można wskazać dzisiejsze problemy starostów z nadzorem nad instruktorami i ogólny bałagan informacyjny. Listy centralne i jawne, z dostępem online dla każdego obywatela, aby kandydat mógł zweryfikować, czy dana osoba ma prawo świadczyć usługę.

8.

Pieczna nad rozwojem zawodowym.

Powinna polegać wyłącznie na tworzeniu programów szkolenia, programów warsztatów doskonalenia zawodowego oraz nadzorowaniu ich realizacji poprzez hospitację przez członków komisji.

Warsztaty powinny realizować podmioty posiadające stosowne kompetencje czyli właściwą kadrę oraz zdolności operacyjne potwierdzone certyfikatem, wydawanym przez niezależne jednostki certyfikujące podmioty szkoleniowe.

9.

Rzecznik odpowiedzialności zawodowej i rzecznik obrony członków SZIE – jeden czy dwóch?

Tworzenie wielu podmiotów wg zaprezentowanego przez nas kształtu SZIE nie jest potrzebny, gdyż nie występują okręgowe organy. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej jako organ niezależny i wybrany przez Zjazd podejmuje działania dyscyplinarne przeciwko wszystkim członkom samorządu, bez względu na pełnione funkcje.

Rzecznik obrony członków SZIE, jak rozumiemy, ma stanowić podmiot pełniący rolę adwokata członka SZIE i być w kontrze do działalności „prokuratorskiej” Rzecznika odpowiedzialności zawodowej, stanowiąc rozsądną równowagę? Jeżeli tak miałyby funkcjonować ta forma, to również musiałby być wybierany przez Zjazd SZIE.

Sprawy prowadzone przeciwko osobom pełniącym funkcje w samorządzie powinny być rozpatrywane przez sąd pierwszej instancji oraz sąd odwoławczy. W przypadku zaistnienia sprawy dotyczącej sprawstwa członka jednego z sądów organem pierwszej instancji winien być drugi z sądów a w drugiej instancji Rada Samorządu z głosem 3/5.

Szanowna Pani Prezes,

powyższe stanowisko stanowi jedynie wycinek tematyki związanej z tworzeniem tak poważnego podmiotu, jakim jest samorząd zawodowy. W trosce o jakość kompetencji kadr szkoleniowych i egzaminacyjnych jesteśmy gotowi na dalszą, ale realną współpracę w tworzeniu aktów prawnych. Obecny sposób procedowania budzi nasze najwyższe obawy co do bezstronności i pobudek osób zaangażowanych w projekt. Być może obawa jest bezpodstawna i wynika jedynie z braku informacji o faktycznych postępach zespołu, utajnieniu spotkań - choć posiadają państwo, jako Fundacja, bogate doświadczenia związane z publikowaniem przebiegów dyskusji, że wspomnieć tu choćby podcasty ze „Spotkań na Ratuszowej”. Współcześnie nie jest najmniejszym problemem prowadzenie transmisji online z posiedzenia Zespołu Redakcyjnego, który bądź co bądź pracuje na rzecz wszystkich obywateli i nad projektem stanowiącym o stworzeniu podmiotu publicznego, a posiedzenia takich gremiów z mocy ustawy oraz etyki winny być jawne. Powstawanie Samorządu Zawodowego Instruktorów i Egzaminatorów jest procesem dotyczącym całości społeczeństwa, nie tylko samych branżowców. Kształt i zasady funkcjonowania przyszłego samorządu będą miały bezpośredni wpływ na sposób świadczenia usług o charakterze publicznym (jako usług obowiązkowych) oraz samego bezpieczeństwa na drogach. Zapraszamy do rozważania kwestii prowadzenia posiedzeń Komitetu Redakcyjnego oraz Rady Konsultacyjnej w sposób jawny, transmitowany online. Jednocześnie zwracamy się z prośbą o opublikowanie obecnego kształtu projektu Ustawy, zawierającego dokonane zmiany, gdyż odnoszenie się do zmienionej już treści jest zwyczajnie bezcelowe.

Z tego samego powodu zwracamy uwagę, iż konsultacje społeczne winny być ogłoszone i realizowane po wypracowaniu przez Komitet redakcyjny konkretnego projektu Ustawy lub realizowane na bieżąco w formie ogólnie dostępnej formy elektronicznego nanoszenia uwag do każdego zapisu, i to w sposób pozwalający na zapoznanie się ze wszystkimi wniesionymi uwagami. Tylko taka metoda pozwala na stworzenie aktu prawnego w sposób demokratyczny, transparentny, optymalny i zgodny z duchem prawa. Cytując słowa Pani Prezes: niezbędny jest ich sojusz, merytoryczny dialog, wzajemny szacunek i współpraca.

Z wyrazami szacunku

Prezes Fundacji

RZECZNIK PRAW
KURSANTA

ZJAZD SZIE - Najważniejszy organ uchwałodawczy i wyborczy
 Wybiera Przewodniczącego, Komitetu Wykonawczego i Członków Rady Samorządu, a także podmioty niezależne:
 Komisję rewizyjną, Sędziów Sądu Samorządowego, Rzecznika dyscyplinarnego.

Gdyby nie udało się stworzyć systemu elektronicznego głosowania przez wszystkich członków SZIE - co nie jest wcale trudne mając do dyspozycji dzisiejszą technologię informatyczną i konieczne byłoby zorganizowanie Zjazdu wyborczego należy zorganizować bezpośrednie wybory, Delegatem na zjazd może być każdy członek samorządu, który otrzyma poparcie minimum 35 członków samorządu (daje to liczbę ok 700 kandydatów, a tak aliczba pozwala na przeprowadzenie wyborów w sposób sprawny). Kadencja Samorządu trwać winna 2 lata

KOMITET WYKONAWCZY-
 Organ wykonawczy, składa się z Przewodniczącego SZIE podlegającego Zjazdowi SZIE oraz 4-6 członków, podlegających Przewodniczącemu i stanowiących jego „prawą rękę”, reprezentuje SZIE przed organami publicznymi, wykonuje uchwały Zjazdu oraz Rady Samorządu. Poszczególne Członkowie Komitetu sprawują bezpośredni nadzór nad jednostkami SZIE, takimi jak komisje kwalifikacyjne, jednostki naukowo-badawcze, administracja samorządu, Skład Komitetu Wykonawczego rekomendowany jest przez Przeszłego Przewodniczącego i upubliczniany w okresie kampanii wyborczej, aby Zjazd miał świadomość kto będzie bezpośrednio współdziałał z Przewodniczącym. Zjazd w głosowaniu popiera lub odrzuca kandydatury. Kandydatury do Komitetu Wykonawczego może składać również 50 (liczba do przemyślenia) osobowa grupa delegatów na Zjazd

- DELEGACI DO... np.: KRBRD, Komisje parlamentarne etc
- ADMINISTRACJA
- JEDNOSTKA DYDAKTYCZNA
- KOMISJA ds. KWALIFIKACJI

RADA SAMORZĄDU

Organ jest organem uchwałodawczym i konsultacyjnym dla Przewodniczącego. Podejmuje wszelkie decyzje niezastrzeżone do kompetencji Zjazdu, wskazuje kierunki działalności Przewodniczącego i konsultuje inicjatywy Komitetu wykonawczego w drodze głosowania.

Radę tworzą: Przewodniczący z Komitetem Wykonawczym oraz Członkowie Rady Samorządu. Członków Rady Samorządu wybiera Zjazd SZIE z spośród kandydatów zgłoszonych w wolnych wyborach. Nie są oni związani z Przewodniczącym i stanowią bezpośrednią reprezentację członków SZIE z terenu. Liczba członków (senatorów - nazwa bez znaczenia) odpowiada liczbie nowych województw. Istotnym jest jednak, aby kandydowanie do Rady Samorządu było możliwe dla każdego członka samorządu a głosowanie było powszechne podczas Zjazdu.

